

РОЗДІЛ 2

КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО; МУНІЦИПАЛЬНЕ ПРАВО

УДК 342.95

DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2019-5/6>

ОКРЕМІ АСПЕКТИ РЕАЛІЗАЦІЇ ЗАКОНОДАВЧИХ ВИМОГ ЩОДО ПРОЗОРОСТІ ІНФОРМАЦІЇ У СФЕРІ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ В УКРАЇНІ

CERTAIN ASPECTS OF IMPLEMENTATION OF LEGISLATIVE REQUIREMENTS ON THE TRANSPARENCY OF INFORMATION IN THE FIELD PREVENTION OF CORRUPTION IN UKRAINE

Блінова Г.О., к.ю.н., доцент,
доцент кафедри адміністративного права, процесу та адміністративної діяльності
Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

У статті автором визначається головна мета інформаційної прозорості в діяльності органів публічної влади, якою є створення оптимальних умов інформування суспільства про законність їхньої діяльності, про систему заходів щодо протидії корупції та ефективність реалізації державної антикорупційної політики. Систематизується та аналізується вітчизняне законодавство, що визначає засади інформаційної прозорості протидії корупції. Визначаються правила обігу та доступу до публічної інформації щодо діяльності органів публічної влади. Розкривається зміст ключових положень інформаційної прозорості у сфері запобігання корупції, що визначені у ст. 60 Закону України «Про запобігання корупції». Розглянуто особливості та проблеми реалізації на практиці засад прозорості та доступу до інформації у сфері протидії корупції щодо відомостей про розміри, види благодійної та іншої допомоги, що надається фізичним та юридичним особам чи одержується від них особами, визначеними у Законі України «Про запобігання корупції», або державними органами, органами місцевого самоврядування; про розміри, види оплати праці, матеріальної допомоги та будь-яких інших виплат з бюджету або за рахунок технічної або іншої допомоги в рамках реалізації в Україні програм (проектів) у сфері запобігання, протидії корупції цим особам, а також одержані ними за правочинами, які підлягають обов'язковій державній реєстрації, подарунки; про передачу в управління належних особам підприємств та корпоративних прав; про конфлікт інтересів цих осіб та заходи із його врегулювання. Розглядаються перспективи розроблення та запровадження заходів правового, організаційного та методичного характеру, спрямовані на покращення практики реалізації законодавчих вимог щодо прозорості інформації у сфері запобігання корупції в Україні.

Ключові слова: інформація, правові засади, запобігання, протидія, корупція, інформаційна прозорість.

The author defines the main purpose of information transparency in the activity of public authorities, which is to create optimal conditions for informing the public about the legality of their activities, about the system of measures to counteract corruption and the effectiveness of the implementation of state anti-corruption policy. The national legislation defining the principles of information transparency against corruption is systematized and analyzed. The rules of circulation and access to public information on the activity of public authorities are defined. The content of key provisions of information transparency in the field of corruption prevention, defined in Art. 60 of the Law of Ukraine "On Prevention of Corruption". The peculiarities and problems of implementation in practice of transparency principles and access to information in the field of past corruption regarding the information on the size, types of charity and other assistance provided to individuals and legal entities or received by them by the persons specified in the Law of Ukraine on Prevention of Corruption are considered, or by public authorities, local self-government bodies; on the amounts, types of remuneration, material assistance and any other payments from the budget or at the expense of technical or other assistance within the framework of implementation in Ukraine of programs (projects) in the sphere of prevention, combating corruption to these persons, as well as received by them by the transactions which subject to compulsory state registration, as well as gifts; the transfer to management of corporate entities and corporate rights; about conflicts of interest of these persons and measures for its settlement. Prospects for the development and implementation of legal, organizational and methodological measures aimed at improving the practice of implementing legislative requirements on transparency of information in the field of corruption prevention in Ukraine are considered.

Key words: information, legal framework, prevention, counteraction, corruption, information transparency.

Сучасне глобальне інформаційне суспільство формувалось поступово в різних країнах світу. Зміна форм виробництва, швидкий розвиток інформаційно-телекомунікаційних та технічних засобів, комп'ютерної техніки, глобальних інформаційних електронних мереж спричинила такі сучасні явища, як цифрова економіка, електронна демократія та електронне урядування. Життя людини зараз тісно пов'язано з діяльністю органів публічної адміністрації, основою такого зв'язку є взаємний обмін інформацією. Під час зростання ступеня доступності інформації про діяльність органів публічної адміністрації підвищується їхня інформаційна відкритість та пропорційно знижується рівень корумпованості.

Дослідження питань інформаційного забезпечення, інформаційної відкритості різних суб'єктів та процесів проводили такі вчені, як: Л.В. Балабанова, Є.Д. Бондаренко, В.В. Годін, Р.А. Каложний, В.В. Лушер, Ю.Є. Максименко, П.В. Макушев, С.М. Петренко, Є.О. Резченко, Л.О. Терещенко, Г.А. Титоренко та інші. Проблемами інформаційного супроводження формування та реалізації антикорупційної політики займались М.С. Дорошко,

Р.А. Коваль, А.К. Нестеров, Н.П. Дяченко, Г.А. Дробаха, О.В. Корнійчук, С.В. Вировий, Ю.В. Ковбасюк, В.К. Єгоров, Ю.О. Саричев та інші. Проте окремо дослідженні практичних аспектів реалізації принципу інформаційної відкритості органів публічної влади як ключової засади протидії та запобігання корупції не проводилось. Це зумовило мету даного дослідження, яка полягає у здійсненні характеристики окремих практичних аспектів реалізації принципу інформаційної прозорості у сфері запобігання корупції.

У проекті Антикорупційної стратегії на 2018–2020 роки однією із причин невиконання заходів, визначених засадами державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційною стратегією) на 2014–2017 роки, названо недостатній рівень прозорості діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування. Тому цей документ визначає ряд заходів, спрямованих на підвищення рівня прозорості у цій сфері. Так, проектом Антикорупційної стратегії на 2018–2020 роки передбачено підвищення рівня прозорості в діяльності Верховної Ради України та органів місцевого самоврядування;

забезпечення прозорості фінансування політичної діяльності; забезпечення підвищення рівня прозорості та відкритості законодавчого процесу у Верховній Раді України; забезпечення прозорості в діяльності органах державної влади та органах місцевого самоврядування та зниження їх корумпованості; забезпечення прозорості, незалежності та неупередженості під час прийняття рішень Національним агентством із питань запобігання корупції; забезпечення прозорості і відкритості в його роботі; підвищення рівня прозорості та підзвітності в роботі працівників митних органів; удосконалення правил щодо прозорості та підзвітності діяльності органів правопорядку, прокуратури, а також запровадження професійної зовнішньої незалежної оцінки їхньої роботи тощо [20]. Таким чином, забезпечення прозорості інформації про діяльність органів публічної адміністрації є однією із ключових засад механізму протидії корупції.

Така прозорість діяльності органів публічної адміністрації відповідає також сучасним тенденціям цифровізації державного управління. Так, Концепцією розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018–2020 роки передбачається, що цифровізація України забезпечить кожному громадянину доступ до інформаційних послуг. «Цифрові» технології в державному секторі України, наголошує І.В. Лопушинський, – це основа його реформування та потенційний приклад для всієї країни, яким чином потрібно використовувати переваги «цифрового» світу. Синергетичний потенціал соціальних, мобільних, «хмарних» технологій, а також технологій аналізу даних та «інтернету речей», вважає І.В. Лопушинський, сукупно здатні привести до трансформаційних змін у державному управлінні та в цілому, тобто зробити державний сектор України ефективним, реактивним і ціннісним [5]. Таких результатів вже досягли країни-члени ЄС під час запровадження електронних систем комунікації з громадянами.

На теренах ЄС у сфері застосування інформаційних технологій, зауважує Б.А. Кохан, нині утвердженим є таке явище, як електронне урядування [4]. Концепція електронного урядування у світі тісно пов'язана із цифровізацією публічного управління та цифровою економікою, про що свідчить ряд прийнятих міжнародних документів. Дані тенденції відобразилися і на вітчизняному законодавстві. Так, Розпорядження Кабінету Міністрів України від 20.09.2017 № 649-р. «Про схвалення Концепції розвитку електронного урядування в Україні», від 8 листопада 2017 р. № 797-р «Про схвалення Концепції розвитку електронної демократії в Україні та плану заходів щодо її реалізації» та від 17 січня 2018 р. № 67-р «Про схвалення Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018–2020 роки та затвердження плану заходів щодо її реалізації» створюють передумови для виникнення нових цілей, інтересів та потреб в інформаційній сфері органів публічної адміністрації [17; 18; 19]. Ці документи дають початок масштабним процесам цифровізації публічного управління в Україні, а значить, створюють умови для підвищення рівня їхньої відкритості, прозорості їхньої діяльності та зниження рівня корупції.

Визначальними тенденціями сьогодення в діяльності органів державного управління та місцевого самоврядування, як наголошує О.С. Твердохліб, є забезпечення максимальної транспарентності їхньої діяльності, сервісно орієнтований підхід до надання управлінських та інших державних і муніципальних послуг, наближення до щоденних проблем пересічних громадян і побудова на цій основі довірчих відносин, підзвітність та підконтрольність влади різного ієрархічного рівня, продиктовані новітніми трансформаційними змінами, породженими запровадженням цифрових технологій у всі сфери суспільного життя та побудовою новітньої цифрової інфраструктури як відповіді на вимоги і виклики сучасного глобалізованого світу. Сьогодні впровадження принципів

відкритості й прозорості діяльності владних структур, наполягає О.С. Твердохліб, є одним із важливих завдань для багатьох країн світу. Кожен із цих принципів здійснює поетапні перетворення на шляху до досягнення кінцевої мети з урахуванням національних особливостей та пріоритетів, включаючи боротьбу з корупцією [22]. Головною метою інформаційної прозорості в діяльності органів публічної влади є створення оптимальних умов інформування суспільства про законність їхньої діяльності, про систему заходів щодо протидії корупції та ефективність реалізації державної антикорупційної політики. Одним із ключових положень, що реалізують зазначені вище концепції, є ст. 60 «Вимоги щодо прозорості та доступу до інформації» Закону України «Про запобігання корупції».

Згідно із ч. 2 ст. 60 Закону України «Про запобігання корупції» не може бути віднесена до інформації з обмеженим доступом інформація про: 1) розміри, види благодійної та іншої допомоги, що надається фізичним та юридичним особам чи одержується від них особами, зазначеними в пункті 1, підпунктах «а» і «в» пункту 2 та пунктах 4 і 5 частини першої статті 3 цього Закону, або державними органами, органами місцевого самоврядування; 2) розміри, види оплати праці, матеріальної допомоги та будь-яких інших виплат із бюджету або за рахунок технічної або іншої допомоги в рамках реалізації в Україні програм (проектів) у сфері запобігання, протидії корупції особам, зазначеним у пункті 1, пунктах «а» і «в» пункту 2 та пунктах 4 і 5 частини першої статті 3 цього Закону, а також одержані цими особами за правочинами, які підлягають обов'язковій державній реєстрації, а також подарунки, які регулюються цим Законом; 3) передачу в управління належних особам підприємств та корпоративних прав, що здійснюється в порядку, передбаченому цим Законом; 4) конфлікт інтересів осіб, зазначених у пунктах 1, 2 частини першої статті 3 цього Закону, та заходи з його врегулювання. Складність практичного застосування положень цієї статті полягає у банкетному її характері та відсутності чіткого визначення термінів, що в ній використовуються. Для розуміння та застосування ч. 2 ст. 60 Закону України «Про запобігання корупції» важливою є Постанова Пленуму Вишого адміністративного суду України від 29.09.2016 р. № 10 «Про практику застосування адміністративними судами законодавства про доступ до публічної інформації» [16], яка визначає розпорядників публічної інформації, деталізує особливості їхніх повноважень та конкретизує види інформації, що становлять суспільний інтерес, серед яких значну частину займають відомості про майнові відносини суб'єктів публічної влади.

Головним джерелом фінансування діяльності органів публічної влади є бюджетні кошти. Відповідно до пункту 11 частини 1 статті 2 Бюджетного кодексу України бюджетні кошти – це належні відповідно до законодавства надходження бюджету та витрати бюджету. У статті 2 Бюджетного кодексу України міститься визначення надходження бюджету: доходи бюджету, повернення кредитів до бюджету, кошти від державних (місцевих) заощаджень, кошти від приватизації державного майна (щодо державного бюджету), повернення бюджетних коштів із депозитів, надходження внаслідок продажу/пред'явлення цінних паперів, а власні надходження бюджетних установ – кошти, отримані в установленому порядку бюджетними установами як плата за надання послуг, виконання робіт, гранти, дарунки та благодійні внески, а також кошти від реалізації в установленому порядку продукції чи майна та іншої діяльності. Відповідно до цієї ж статті Бюджетного кодексу України витрати бюджету визначаються як видатки бюджету, надання кредитів із бюджету, погашення боргу та розміщення бюджетних коштів на депозитах, придбання цінних паперів; видатки бюджету – кошти, спрямовані на здійснення програм та

заходів, передбачених відповідним бюджетом. Відповідно до пункту 2 частини 1 статті 1 Закону України «Про відкритість використання бюджетних коштів» публічні кошти визначені як кошти державного бюджету, бюджету Автономної Республіки Крим та місцевих бюджетів, кредитні ресурси, надані під державні та місцеві гарантії, кошти Національного банку України, державних банків, державних цільових фондів, Пенсійного фонду України, фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування, а також кошти суб'єктів господарювання державної і комунальної власності, отримані ними від їхньої господарської діяльності.

Відповідно до частини 2 статті 3 Закону України «Про відкритість використання бюджетних коштів» опублікуванню підлягають: інформація про використання публічних коштів, що підлягає оприлюдненню в разі використання коштів підприємств, отриманих ними від їхньої господарської діяльності підприємство (найменування, ідентифікаційний код юридичної особи, місцезнаходження, прізвище, ім'я та по батькові керівника); орган управління майном підприємства (найменування, місцезнаходження, прізвище, ім'я та по батькові керівника); обсяг платежів за договорами за звітний період – у розрізі товарів, робіт і послуг; відомості про договори, укладені за звітний період, загальна вартість яких перевищує 1 мільйон гривень (предмет договору, виконавець (найменування, ідентифікаційний код юридичної особи, місцезнаходження, прізвище, ім'я та по батькові керівника), вартість договору, ціна за одиницю (за наявності), строк дії договору); відомості про стан виконання договорів, укладених за попередні звітні періоди, які продовжують виконуватися, загальна вартість яких перевищує 1 мільйон гривень (предмет договору, виконавець (найменування, ідентифікаційний код юридичної особи, місцезнаходження, прізвище, ім'я та по батькові керівника), вартість договору, ціна за одиницю (за наявності), обсяг платежів за договором у звітному періоді, наявність або відсутність претензій і штрафних санкцій, що виникли в результаті виконання договору, акти виконання договору (акти наданих послуг, приймання-передачі, виконаних робіт) за наявності) [8].

Відповідно до ст. 60 Закону України «Про запобігання корупції» не може бути віднесена до інформації з обмеженим доступом інформація про розміри, види оплати праці, матеріальної допомоги та будь-яких інших виплат із бюджету деяких відповідальних посадовців. Наприклад, у справі № 800/131/17 від 15.05.17 Своім рішенням Вищий адміністративний суд України зобов'язав Вищу раду правосуддя надати позивачеві – Громадській організації «Всеукраїнське об'єднання «Автомайдан» – інформацію, запитувану в запиті, щодо розміру заробітної плати кожного члена Вищої ради правосуддя у січні 2017 року, зазначивши, що ненадання на запит інформації про розмір заробітної плати членів Вищої ради правосуддя за січень 2017 року з посиланням на характер такої інформації як службової суперечить нормі п. 2 ч. 2 ст. 60 Закону України «Про запобігання корупції», а саме не може бути віднесена до інформації з обмеженим доступом, зокрема, інформація про розміри, види оплати праці, матеріальної допомоги та будь-яких інших виплат із бюджету або за рахунок технічної або іншої допомоги в рамках реалізації в Україні програм (проектів) у сфері запобігання, протидії корупції особам, зазначеним у пункті 1, пунктах «а» і «в» пункту 2 та пунктах 4 і 5 частини першої статті 3 цього Закону [1].

Відповідно до п. 2 ч. 2 ст. 60 Закону України «Про запобігання корупції» не можуть бути віднесені до інформації з обмеженим доступом відомості про одержані зазначені у пункті 1, пунктах «а» і «в» пункту 2 та пунктах 4 і 5 частини першої статті 3 цього Закону особами майно за правочинами, які підлягають обов'язковій державній реєстрації [11].

Правочин підлягає державній реєстрації лише у випадках, встановлених ст. 210 Цивільного Кодексу України (ЦК України). У цьому разі правочин вважається вчиненим із моменту його державної реєстрації. Державна реєстрація є необхідною умовою чинності тих правочинів, обов'язковість державної реєстрації яких встановлена законом. Правила проведення державної реєстрації правочинів, предметом яких є нерухоме майно (земельні ділянки, а також об'єкти, розташовані на земельній ділянці, переміщення яких є неможливим без їхнього знецінення та зміни їхнього призначення) визначено Законом України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень» від 1 липня 2004 р. № 1952–IV [9]. Державна реєстрація правочинів проводиться відповідно до вимог ЦК України шляхом внесення інформації до Державного реєстру правочинів відповідно до Інструкції про ведення Державного реєстру правочинів [3]. Під Державним реєстром правочинів мається на увазі єдина комп'ютерна база даних, яка містить інформацію про правочини, що підлягають державній реєстрації, забезпечує її зберігання, видачу та захист від несанкціонованого доступу [3]. Відповідно до ст. 334 ЦК України право власності за договором виникає з моменту передання майна, якщо інше не встановлено договором або законом. Право власності на майно за договором, який підлягає нотаріальному посвідченню, виникає в набувача з моменту такого посвідчення або з моменту набрання законної сили рішенням суду про визнання договору, не посвідченого нотаріально, дійсним. Якщо договір про відчуження майна підлягає державній реєстрації, право власності в набувача виникає з моменту такої реєстрації [23]. При цьому слід мати на увазі, що реєстрація правочинів і реєстрація прав власності є окремими процедурами, які не слід ототожнювати і розглядати як взаємозамінні [2, с. 187].

Відповідно до ч. 5 ст. 6 «Публічна інформація з обмеженим доступом» Закону України «Про доступ до публічної інформації» не може бути обмежено доступ до інформації про розпорядження бюджетними коштами, володіння, користування чи розпорядження державним, комунальним майном, у тому числі до копій відповідних документів, умови отримання цих коштів чи майна, прізвища, імена, по батькові фізичних осіб та найменування юридичних осіб, які отримали ці кошти або майно. За умови дотримання вимог, передбачених частиною другою цієї статті, зазначене положення не поширюється на випадки, коли оприлюднення або надання такої інформації може завдати шкоди інтересам національної безпеки, оборони, розслідуванню чи запобіганню злочину [10]. Прикладом застосування цієї норми є справа № 299/2507/14-а, від 08.11.16. Так, «Виноградівське об'єднання «Майдан» звернулося до суду з позовом до Виноградівської міської ради Закарпатської області, у якому просила: визнати незаконною відмову Міськради щодо надання копій договорів купівлі-продажу нерухомого майна із всіма додатками, договорів купівлі-продажу земельних ділянок із всіма додатками згідно з переліком; визнати протиправними дії Міськради щодо викладеної в листі відповіді від 8 травня 2014 року незаконної відмови в доступі до публічної інформації; зобов'язати Міськраду надати Об'єднанню зазначену інформацію з дотриманням вимог Закону України від 13 січня 2011 року № 2939-VI «Про доступ до публічної інформації». Позовні вимоги Об'єднання обґрунтувало тим, що на його запит про надання копій Міськрада надала відповідь листом, у якому повідомила позивача про те, що вона не може надіслати копії запитуваних договорів, оскільки в останніх міститься конфіденційна інформація про осіб. Виноградівський районний суд Закарпатської області постановою від 13 серпня 2014 року позов Об'єднання задовольнив, визнавши незаконною відмову Міськради щодо ненадання копій вказаних документів; визнав протиправними

дії відповідача щодо викладеної в листі незаконної відмови в доступі до публічної інформації; зобов'язав Міськраду надати позивачеві зазначену в запиті інформацію з дотриманням вимог Закону № 2939-VI. Львівський апеляційний адміністративний суд постановою від 24 лютого 2015 року постанову суду першої інстанції скасував і прийняв нову, якою в задоволенні позову Об'єднання відмовив. У свою чергу, ВАСУ рішення апеляційного суду скасував, а рішення суду першої інстанції у частині позовних вимог про визнання протиправними дій відповідача щодо викладеної в листі незаконної відмови в доступі до публічної інформації і зобов'язання Міськради надати позивачеві зазначену в запиті інформацію з дотриманням вимог Закону № 2939-VI залишив без змін. ВСУ не знайшов підстав для скасування чи зміни цього судового рішення, виходячи з такого: за приписами частини п'ятої статті 6 цього Закону не може бути обмежено доступ до інформації про розпорядження бюджетними коштами, володіння, користування чи розпорядження державним, комунальним майном, у тому числі до копій відповідних документів, умови отримання цих коштів чи майна, прізвища, імена, по батькові фізичних осіб та найменування юридичних осіб, які отримали ці кошти або майно.

Відповідно до статті 59 Закону України від 21 травня 1997 року № 280/97-ВР «Про місцеве самоврядування» [15] акти органів та посадових осіб місцевого самоврядування підлягають обов'язковому оприлюдненню та наданню за запитом відповідно до Закону № 2939-VI. В актах та проєктах актів органів та посадових осіб місцевого самоврядування не може бути обмежено доступ до інформації про витрати чи інше розпорядження бюджетними коштами, володіння, користування чи розпорядження державним чи комунальним майном, у тому числі про умови отримання цих коштів чи майна, прізвища, імена, по батькові фізичних осіб та найменування юридичних осіб, які отримують ці кошти або майно. Згідно зі статтею 5 Закону України від 1 червня 2010 року № 2297-VI «Про захист персональних даних» не належить до інформації з обмеженим доступом інформація про отримання в будь-якій формі фізичною особою бюджетних коштів, державного чи комунального майна, крім випадків, передбачених статтею 6 Закону № 2939-VI [14]. Отже, не підлягає обмеженню в наданні за запитом про публічну інформацію інформація про прізвища, ім'я, по батькові фізичних осіб, умови отримання від органів державної влади і органів місцевого самоврядування в користування або у власність державного або комунального майна, земельних ділянок, коштів, копії відповідних правових актів й договорів, які містять вказану інформацію. Якщо в договорі купівлі-продажу, правовому акті органу влади міститься інша інформація, яка має ознаки конфіденційної, то під час надання копій вказаних документів вона підлягає вилученню у спосіб, який унеможливило її з'ясування [7].

Відповідно до п. 3 ч. 2 ст. 60 Закону України «Про запобігання корупції» не може бути віднесена до інформації з обмеженим доступом інформація про передачу в управління належних особам підприємств та корпоративних прав, що здійснюється в порядку, передбаченому цим Законом [11]. Визначення поняття «корпоративні права» наведено у статті 167 Господарського кодексу України, відповідно до якої корпоративні права – це права особи, частка якої визначається у статутному капіталі (майні) господарської організації, що включають правомочності на участь цієї особи в управлінні господарською організацією, отримання певної частки прибутку (дивідендів) даної організації та активів

у разі ліквідації останньої відповідно до закону, а також інші правомочності, передбачені законом та статутними документами. Господарський кодекс України визначає способи передачі підприємств та корпоративних прав. Разом із цим посадові особи не можуть укладати зазначені угоди із суб'єктами підприємницької діяльності, торговцями цінними паперами та компаніями з управління активами, в яких працюють члени сім'ї таких осіб. Призначені (обрані) на відповідну посаду особи відповідно до ч. 5 ст. 36 «Запобігання конфлікту інтересів у зв'язку з наявністю в особи підприємств чи корпоративних прав» Закону України «Про запобігання корупції» в одноденний термін після передачі в управління належних їм підприємств та корпоративних прав зобов'язані письмово повідомити про це Національне агентство з питань запобігання корупції із наданням нотаріально засвідченої копії укладеного договору. Таким чином, статтею 36 Закону України «Про запобігання корупції» не вимагається від посадової особи відчужувати (продавати, дарувати тощо) підприємства або корпоративні права, та для виконання вимог вказаної статті достатньо передати їх в управління іншій особі. Однак під час реалізації даної норми посадові особи досить часто стикаються з рядом проблем [6, с. 488–491]. Р.І. Пугач також наголошує, що ст. 36 Закону № 1700-VII не містить жодних вказівок на дії та строки вчинення таких дій зазначеними особами в разі набуття ними корпоративних прав, коли вони вже перебувають на посаді (як приклад, отримання корпоративних прав у порядку або інші не заборонені законом способи придбання таких прав), що створює умови для різного правозастосування даної норми. Тим більше, що таке неконкретне визначення зобов'язання у ст. 36 суперечить змісту корупції, потенційних конфліктів інтересів, реальному конфлікту інтересів, які містить ст. 1 Закону № 1700-VII [21].

Під час реалізації засад забезпечення прозорості в діяльності органів публічної адміністрації виникають випадки виникнення конфлікту інтересів у осіб, зазначених у пунктах 1, 2 частини першої статті 3 Закону України «про запобігання корупції», інформація про який та заходи з його врегулювання не можуть бути віднесені до інформації з обмеженим доступом. Запобігання та врегулювання конфлікту інтересів здійснюється відповідно до розділу 5 Закону України «Про запобігання корупції». Для формування єдиного підходу до розуміння і дотримання правил запобігання та врегулювання конфлікту інтересів та пов'язаних із ним обмежень Національне агентство з питань запобігання корупції прийняло Методичні рекомендації щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів [13]. Проте в даній сфері ще залишається ряд проблем, пов'язаних із забезпеченням інформування громадськості про такі конфлікти інтересів та заходи щодо їх врегулювання [6].

Таким чином, слід підтримати думку Р.І. Пугача про те, що Закон України «Про запобігання корупції» потребує подальшого доопрацювання, приведення його у відповідність із вимогами Конституції України та чинного законодавства України [21]. Особливо, на наш погляд, потребують систематизації норми Закону України «Про запобігання корупції», що визначають зміст механізму реалізації принципу прозорості в діяльності органів публічної влади як ефективного заходу запобігання та протидії корупції. Також потребують подальшого вдосконалення заходи правового, організаційного та методичного характеру, спрямовані на покращення практики реалізації законодавчих вимог щодо прозорості інформації у сфері запобігання корупції в Україні.

ЛІТЕРАТУРА

1. ВАСУ: Не може бути віднесена до інформації з обмеженим доступом інформація про розміри, види оплати праці, матеріальної допомоги та будь-яких інших виплат з бюджету деяких відповідальних посадовців (справа № 800/131/17, 15.05.17). URL : [http://protokol.com.ua/ru/vasu_ne_moge_buti_vidnesena_do_informatsii_z_obmegenim_dostupom_informatsiya_pro_rozmiri_vidi_oplati_pratsi_materialnoi_dopomogi_ta_bud_yakih_inshih_viplat_z_byudgetu_deyakh_vidpovidalnih_posadovtsiv_\(sprava_800_131_17_15_05_17\)](http://protokol.com.ua/ru/vasu_ne_moge_buti_vidnesena_do_informatsii_z_obmegenim_dostupom_informatsiya_pro_rozmiri_vidi_oplati_pratsi_materialnoi_dopomogi_ta_bud_yakih_inshih_viplat_z_byudgetu_deyakh_vidpovidalnih_posadovtsiv_(sprava_800_131_17_15_05_17)).

2. Закон України «Про засади запобігання і протидії корупції». Науково-практичний коментар. Київ : «Видавничий дім «Скіф», 2012. 512 с. С. 187.
3. Інструкції про ведення Державного реєстру правочинів: Наказ Міністерства юстиції України 18.08.2004 N 86/5. *Офіційний вісник України* від 03.09.2004. 2004 р. № 33. С. 153. Ст. 2231. Код акта 29822/2004.
4. Кохан Б.А. Адміністративні послуги в електронній формі: досвід країн ЄС та перспективи розвитку в Україні. *Право і суспільство*. № 2 частина 2. 2019. С. 111–115. URL : jrn1.nau.edu.ua/index.php/UJ/article/download/.../14439.
5. Лопушинський І.В. «Цифровізація» як основа державного управління на шляху трансформації та реформування українського суспільства. *Теорія та практика державного управління і місцевого самоврядування*. 2018. № 2. С. URL : http://el-zbirn-du.at.ua/2018_2/20.pdf.
6. Науково-практичний коментар Закону України «Про запобігання корупції» / за заг. ред. Т.О. Коломoeць, В.К. Колпакова. Запоріжжя : Видавничий дім «Гельветика», 2019. 588 с.
7. Не підлягає обмеженню в наданні за запитами відомостей про осіб, умови отримання ними у користування або у власність державного або комунального майна, копії відповідних договорів, які містять таку інформацію (ВСУ № 299/2507/14-а, від 08.11.16). URL : http://protokol.com.ua/ua/vsu_ne_pidlyagae_obmezennyu_v_nadanni_zapitami_vidomostey_pro_osib_umovi_otrimannya_nimi_u_koristuvannya_abo_u_vlasnist_derzavnogo_abo_komunalnogo_mayna_kopii_vidpovidnih_dogovoriv_yaki_mistyat_taku_informatsiyu_%28sp_rava_299_2507_14_a_vid_08_11_16%29/.
8. Про відкритість використання бюджетних коштів : Закон України від 11 лютого 2015 року № 183-VIII. *Голос України* від 12.03.2015. № 44.
9. Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень : Закон України від 1 липня 2004 року № 1952-IV. *Голос України* від 03.08.2004. № 142
10. Про доступ до публічної інформації : Закон України від 13 січня 2011 року № 2939-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 32. Ст. 314. Ст. 6.
11. Про запобігання корупції : Закон від 14.10.2014 р. №1700-VII. *Відомості Верховної Ради України*. 2014. № 49. Ст. 2056.
12. Про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014-2017 роки : Закон України. *Відомості Верховної Ради України офіційне видання* від 14.11.2014. 2014 р. № 46. С. 3010. Ст. 2047.
13. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів: Рішення Національне агентство з питань запобігання корупції від 29.09.2017 № 839. URL : https://mf.gov.ua/mediafiles/files/misc/2017-10-30/2017-10-30_2.pdf.
14. Про захист персональних даних: Закон України від 01.06.2010 № 2297-VI. *Відомості Верховної Ради України* від 27.08.2010. 2010 р. № 34. С. 1188. Ст. 481.
15. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21 травня 1997 року № 280/97-ВР. *Відомості Верховної Ради України* від 25.06.1997. 1997 р. № 24. Стаття 170.
16. Про практику застосування адміністративними судами законодавства про доступ до публічної інформації : Постанова Пленуму Вишого адміністративного суду України від 29.09.2016 р. № 10. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v0010760-16>.
17. Про схвалення Концепції розвитку електронного урядування в Україні : Розпорядження Кабінета Міністрів України від 20.09.2017 № 649-р. *Урядовий кур'єр* від 27.09.2017. № 181.
18. Про схвалення Концепції розвитку електронної демократії в Україні та плану заходів щодо її реалізації : Розпорядження Кабінета Міністрів України від 8 листопада 2017 р. № 797-р. *Урядовий кур'єр* від 17.11.2017. № 217.
19. Про схвалення Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки та затвердження плану заходів щодо її реалізації : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 17 січня 2018 р. № 67-р. *Урядовий кур'єр* від 11.05.2018. № 88.
20. Проект Закону про Антикорупційну стратегію на 2018-2020 роки. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. URL : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=63942.
21. Пугач Р. І. До проблеми обмеження майнових прав осіб, зазначених у статті 3 Закону України «Про запобігання корупції». URL : <http://ukrainepravo.com/scientific-thought/pravova-pozytsiya/do-problemi-obmezhennya-maynovikh-prav-osib-zaznachenikh-u-statti-3-zakonu-pro-zapobigannya-koruptsi/>.
22. Твердохліб О.С. Методологія та практика реалізації концепту відкритих даних в органах публічного управління України. URL : [http://www.dridu.dp.ua/zbirnik/2017-02\(18\)/7.pdf](http://www.dridu.dp.ua/zbirnik/2017-02(18)/7.pdf).
23. Цивільний кодекс України. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 40-44. Ст. 356.